

Södertörns högskola
Medie- och kommunikationsvetenskap
C-uppsats
HT-13

An iron lady for the iron throne

En semiotisk analys av feministikonen Daenerys Targaryen i tv-serien
Game of Thrones

Författare: Carl Myhrman
Handledare: Carina Guyard

C-UPPSATS

Medie- och kommunikationsvetenskap HT 2013

Författare: Carl Myhrman

Handledare: Carina Guyard

Abstract

Syftet med denna uppsats är att undersöka hur kvinnlighet framställs för att konstruera feministikonen Daenerys Targaryen i TV-serien Game of Thrones. För att uppnå mitt syfte har jag analyserat Daenerys karaktär samt personer hon interagerar med i serien. Jag har använt mig av en semiotisk bildanalys. Min teoranknytning utgörs huvudsakligen av feministisk medieforskning samt feministiska åskådningar. Materialet för min studie utgörs av fem scener från serien. Resultaten visar att framställningen av Daenerys karaktär blir en konstruktion av kvinnan med speciella band med naturen som för en kamp mot en mansdominerad kultur.

Innehåll

1.2 Syfte och frågeställningar.....	5
1.3 Tidigare forskning	5
2. Teori	6
3. Material och metod.....	10
3.1 Material	10
3.1.1 Karaktärer	11
3.2 Metod	12
3.2.1. Denotation och konnotation	12
3.2.2 Selby och Cowderys analysmodell för television.....	12
3.2.3 Metodreflektion	13
4. Analys.....	13
4.1 Scen 1: Bortgiftet.....	14
4.1.1 Denotativ nivå	14
4.1.2 Konnotativ nivå	15
4.2 Scen 2: Daenerys och Drogo	16
4.2.1 Denotativ nivå	16
4.2.2 Konnotativ nivå	17
4.3 Scen 3: Daenerys och Viserys	18
4.3.1 Denotativ nivå	18
4.3.2 Konnotativ nivå	19
4.4 Scen 4: Daenerys med kvinnor och drakar.....	20
4.4.1 Denotativ nivå	20
4.4.2 Konnotativ nivå	21
4.5 Scen 5: Daenerys som ledare.....	22
4.5.1 Denotativ nivå	22
4.5.2 Konnotativ nivå	23
5. Diskussion	23
6. Slutsatser och sammanfattning	29
7. Förslag till vidare forskning	30
8. Källförteckning.....	31
Tryckta källor	31
Otryckta källor.....	31

1. Inledning

”Game of Thrones” är en tv-serie som utspelar sig på den fiktiva kontinenten Westeros, ofta refererat till som ”The Seven Kingdoms”, och handlar om flera nobla familjers strävan efter att ta över tronen som refereras till som ”The Iron Throne”. En av karaktärerna i serien är Daenerys Targaryen som är en av de sista ättlingarna av en dynasti som härskat över Westeros i århundraden fram tills hennes far störtades från tronen strax före hennes födsel, vilket tvingade henne och hennes storebror till ett liv i exil utanför Westeros. Till en början är hon skygg, osäker på sig själv och rädd för sin storebror, som uppfostrat henne till att åsidosätta sin egen vilja, men med berättelsens gång växer hon in i rollen som en modig och självsäker härskarinnas med ett enda mål, att överta sin rättmätiga plats på tronen.

Många tittare har fascinerats av henne, vilket inte är konstigt. Hon är en ung tjej i en mansdominerad och sexistisk värld där de flesta kvinnorna jobbar som prostituerade, gifts bort eller på annat sätt behandlas som objekt, vilket är det yttersta uttrycket för patriarkatets undervärdering av kvinnan (Tollin & Törnqvist, 2005: 20). Daenerys blev själv i början behandlad som ett objekt då hon blev bortgift av sin bror av maktlystna skäl, men hon reste sig från botten och blev, genom att ständigt övervinna odds, en av de största kandidaterna i kampen om tronen. Inom populärkulturen har hon beskrivits som en slags feministikon som är stark, rättrådig och godhjärtad (HBO 2013).

De olika feministiska idealen som presenteras genom Daenerys karaktär har större betydelse än i den fiktiva världen som hon lever i. Populärkultur och massmedier har en stor påverkan på våra liv, genom att de inte bara speglar verkligheten utan även bidrar till konstruktionen av den. Vi konstruerar själva aktivt våra könsidentiteter genom tolkning av budskap från medietexter och sociala utbyten med andra människor (van Zoonen, 2006: 39-41) och motivationen bakom denna uppsats ligger i vad för typ av kvinnoideal som Daenerys Targaryen kan bidra med. Vi ska även tänka på att Game of Thrones är en av världens största tv-serier och en stor del av publiken utgörs av unga män (InsideTV 2013), så det finns mycket potential för feministiska ideal att inverka på sociala normer på en bred internationell skala. Detta ser jag som en stor fördel eftersom feminism ofta betraktas som en angelägenhet för kvinnor, men om vi ska nå ett jämställt samhälle bör mäns stöd i kampen uppmuntras (Gemzöe, 2002: 144-145).

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att undersöka vilka ideal som Daenerys Targaryen representerar och om man kan se dem som feministiska ideal. Detta gör jag genom att analysera Daenerys roll i serien.

- Hur skildras Daenerys som person? Här avser jag både personligheten och utseendet.
- Hur skildras Daenerys relation till andra karaktärer i serien, både män och kvinnor?
- Vilka ideal kommer till uttryck? Kan man se dem som feministiska ideal?

1.3 Tidigare forskning

Det finns andra studier som intresserat sig för starka kvinnor i populärkultur. Bland annat Cristina Lucia Stasia diskuterar i *'Wham! Bam! Thank You Ma'am!': The New Public/Private Female Action Hero* (2004) hur den kvinnliga actionhjälten mer och mer börjar slå sig in som subjekt i den länge manliga populärkulturen, men att det finns en del hinder i vägen för dagens actionhjältinnor. Hon talar om att det finns två typer av actionhjältinnor, dels de som verkar i den offentliga sfären som *Lara Croft* från *Tomb Raider* och dels de som verkar i den privata sfären som karaktären *Slim* i filmen *Enough*. Det som utmärker den offentliga actionhjältinnan, som i exemplet *Lara Croft*, är de typiska *rädda-världen-plotterna* som hon ger sig in i och handlar i en anda av *girl-power*. Den privata hjältinnan är i motsats till den offentliga hjältinnan ett offer och en hjälte då hennes handlingar triggas av att hon och ibland även hennes barn utsätts för fara som hon måste försvara sig mot. Situationerna är, till skillnad från den offentliga hjältinnans plotter, mer jordnära och personliga. Det som Lucia Stasia kom fram till är att problemet med dagens actionhjältinnor är att väldigt få av dessa för en kamp mot könsdiskrimineringen på ett strukturellt plan. Den offentliga actionhjältinnan verkar i en värld där jämställdhet antas vara uppnådd och är dessutom ofta, som i *Lara Crofts* fall, ett sexobjekt för män, vilket förstärker den traditionella rollen med kvinnor som objekt i film. Problemet med den privata actionhjältinnan är att hennes kamp mot könsdiskriminering är personlig och inte strukturell. Det är inga samhällseliga könsdiskriminerande aspekter som lyfts fram mer än att en del män våldtar kvinnor.

En annan studie om kvinnliga hjältar är Patricia Penders forskning *'Kicking Ass is Comfort Food': Buffy as Third Wave Feminist Icon* (2004). Här har hon undersökt Tv-serien *Buffy the Vampire Slayer* med fokus på huvudpersonen *Buffy*, en tonårstjej med speciella krafter som dräper vampyrer. Hennes kamp mot vampyrer har skapat en stor feministisk beundrabas, hon

bekämpar inte bara vampyrer utan hon bekämpar även stereotyper för vad kvinnor kan och inte kan göra. Denna forsknings fokus ligger på den sjunde och sista säsongen av serien, som Penders menar illustrerar väldigt tydlig feministisk aktivism då Buffy börjar sprida sitt budskap till kvinnor från hela världen och uppmana dem till kamp.

2. Teori

Som jag nämnde i inledningen så ligger den vetenskapliga motivationen till denna uppsats i att populärkultur och massmedier har en stor påverkan på hur vi konstruerar vår bild av världen, inklusive könsidentiteter. Då det är feministiska budskap inom populärkultur och massmedier som jag undersöker så kommer mitt teoretiska ramverk huvudsakligen handla om feministisk medieforskning och olika feministiska åskådningar av författarinnorna Lena Gemzöe, Nina Björk, Katharina Tollin och Maria Törnqvist. Då vi talar om konstruktionen av ett kvinnligt ideal i film så kommer jag även använda mig av Richard Dyers bok *White* där han diskuterar hur en kombination av ljus och vita kvinnor har använts för att idealisera kvinnor i film. Det finns många inriktningar och teorier inom den feministiska ideologin, men den gemensamma hållningen är att kvinnor är underordnade män och att detta förhållande bör ändras (Gemzöe, 2002: 13). I detta kapitel kommer jag redogöra för de teorier som jag anser vara mest relevanta för min analys.

Den teoretiska utgångspunkten för min analys grundar sig i feministisk medieforskning då jag intresserar mig för hur kön konstrueras i media genom olika tecken för att uppfattas på ett speciellt sätt för mottagaren. Media har en mytologisk funktion som bearbetar våra kollektiva tankar om oss själva och vår omvärld. Vad som är manligt och kvinnligt är då mer förankrat i kulturen och den socialt konstruerade verkligheten än i den objektiva verkligheten. Den socialt konstruerade verkligheten är i sin tur något som media aktivt bidrar till konstruktionen och rekonstruktion av genom att bearbeta våra rädslor, förhoppningar och fantasier (Van Zoonen, 2006: 38-42). Resonerar man utifrån ett konstruktivistiskt perspektiv så menar man att en kvinna definieras genom de historiskt specifika sociala relationer hon ingår i. Utanför dessa blir kategorin ”kvinna” en abstraktion. Kulturanthropologen Gayle Rubin menade att en kvinna blir en tjänsteflicka, en fru, boskap, en playboybunny, en prostituerad eller en mänsklig diktafon endast i vissa sociala relationer. Lyft utanför dessa sociala relationer, är hon inte mannens hjälprea mer än guld i sig är pengar (Gemzöe, 2002:74).

Ett begrepp som är centralt inom det moderna feministiska tänkandet är *Patriarkatet*. Lena Gemzöe (2002) skriver att termen patriarkat lanserades av författaren och aktivisten Kate

Millet i boken *Sexualpolitiken*(1970) där hennes centrala tankegång är att i alla kända samhällen så har förhållandet mellan könen varit baserat på makt. Detta maktförhållande består i mäns dominans över kvinnor inom alla områden i samhället, ett system som genomsyrar alla aspekter av samhällslivet på ett sätt som gör att det uppfattas som naturligt och därmed blir osynligt. Kvinnor blir inskolade i patriarkatets ideologi redan som småflickor i familjens hägn. Under uppväxten lär skolgång, litteratur och religion dem att kvinnor är underordnade och har lägre värde än män. Dessa idéer blir en del av en osynlig maktordning då både män och kvinnor tar till sig dessa idéer som sina egna. För många kvinnor blir konsekvensen av att leva i ett patriarkat att de accepterar tanken av att vara underlägsna(Gemzöe, 2002:46–47). Westeros, den fiktiva världen som representeras i *Game of Thrones* är ett bra exempel på detta patriarkat. Alla som har någon form av makt över andra människor är män och de flesta kvinnorna har knappt makt över sina egna liv då de antingen gifts bort eller arbetar med prostitution. Då motivationen bakom denna studie är att undersöka vilka feministiska ideal som kommer till uttryck genom Daeneys kamp i denna patriarkala värld, så ska jag nu redogöra några centrala feministiska inriktningar som kommer vara användbara vid analysen.

En feministisk inriktning är *Radikalfeminismen*, som Gemzöe(2002) talar om.

Radikalfeminismens utgångspunkt är att kvinnoförtrycket grundar sig i denna djuprotade patriarkala maktordningen som genomsyrar samhället. Radikalfeminister menar att detta patriarkala förtryck kommer till uttryck framförallt i den privata sfären i form av att kvinnor hålls nere med våld, hot om våld och patriarkatets yttersta uttryck är kontrollen av kvinnor som sexuella varelser där vapnet i sista hand är våldtäkt(Gemzöe, 2002: 45-47). Patriarkatet fungerar så att män är högre stående och anses närmare kulturen medan kvinnor är närmare naturen, kultur konnoterar rationalitet och förnuft, medan natur konnoterar känslor och kropp. Patriarkatet värderar kulturen högre än naturen och istället för att egentligen säga emot detta menar radikalfeminister att kvinnor står närmare naturen, men att detta är något som ska värdesättas(Gemzöe, 2002: 51-52).

Nina Björk skriver i sin bok *Under det rosa täcket*(1996) om *livmoderfeminism*.

Livmoderfeminister menar, liksom radikalfeminister, att det finns skillnader mellan könen och att dessa skillnader bör bevaras, men att den kvinnliga sidan ska uppvärderas. De uppgifter vi tilldelats efter kön ska inte upphävas, eftersom det är naturen som tilldelat oss dessa, men det är kulturen som stått för värderingen av dessa och nedvärderat de traditionellt kvinnliga

förmågorna såsom barnafödande, omsorg och känslighet. Livmoderfeminismen menar istället att dessa egenskaper ska hyllas eftersom de ger kvinnor förmågor som män inte har som kan tillföra mycket om den patriarkala nedvärderingen av kvinnans uppgifter upphävs.

Modepressen uppmanar kvinnor att hylla sin kvinnlighet och sina kroppar som sexobjekt, livmoderfeminism hyllar istället kvinnokroppen på grund av dess naturliga livgivande förmågor(Björk, 1996: 57-65).

Samhällsmoderlighet är tanken att kvinnor ska få ökad tillgång till det politiska och samhälleliga livet eftersom kvinnan har egenskaper som kan tillföra politiken något som män inte kan såsom moderlighet och moralisk godhet. Kvinnan ska vara betydelsefull i det politiska och offentliga livet, men samtidigt inte överge moderligheten och erfarenheterna från den privata sfären. Gemzöe skriver att en av Sveriges tidiga feminister, Elin Wägner, var en stark förespråkare av samhällsmoderligheten. Hon skrev ett feministiskt manifest som hette *Väckarklockan*(1941), där hon skriver om att de kvinnliga egenskaperna kan leda världen rätt. Hennes ståndpunkt var förankrad i fredsfrågan och hon menade mot bakgrund av de två världskrigen att den manliga kulturinriktningen var mer destruktiv. Den kvinnliga kulturinriktningen skulle därför inte bara komplettera den manliga kulturinriktningen utan ersätta den(Gemzöe, 2002: 39-42).

En annan feministisk inriktning är *Liberalfeminismen* som för kampen för att kvinnor ska kunna ta del av samma fri- och rättigheter som män mot bakgrund av att kvinnor alltid uteslutits från samhällets offentliga sfär och istället blivit förpassade till samhällets privata sfär såsom att ta hand om hemmet och barnen(Gemzöe, 2002: 31). Ett viktigt begrepp inom liberalfeminismen är *Jämlikhet* som specifikt syftar på kvinnors lika tillgång till viktiga poster inom yrkes- och politiskt liv samt lika villkor på arbetsmarknaden. Liberalfeminister går emot den rigida uppdelningen mellan rationella män och känslösamma kvinnor. I grunden delar båda könen en mänsklig natur som präglas av förnuft och det är detta likvärdiga förnuft som är skälet till att kvinnor ska kunna ta del av samma rättigheter inom politik och arbetslivet som män(Gemzöe, 2002: 37-39).

Två viktiga begrepp som den kände franska författarinnan och feministen Simone de Beauvoir talar om är *Immanens* och *Transcendens*. Immanens beskrivs som ett tillstånd av varande, det innebär att man underkastar sig de sociala och politiska strukturer som man lever under och åsidosätter sin egen vilja. För att beskriva strävan att förändra sina livsvillkor används begreppet transcendens som innebär att man bryter sig fri från de normer som

förtrycker en och rör sig från immanens(de Beauvoir, 2002: 99-101). Dessa begrepp är relevanta för att beskriva Daenerys resning i serien.

Som tidigare nämnt ses kvinnor i Game of Thrones vanligtvis som objekt och medel för andras önskemål då de antingen arbetar som prostituerade eller gifts bort. De fostras till ett liv beroende av män och deras uppgift i livet är att förverkliga andras önskemål och åsidosätta sina egna. Från ett liberalfeministiskt perspektiv brukar man använda begreppet *Förtingligande* för att beskriva denna position(Tollin & Törnqvist, 2005:34–36).

Laura Mulvey's text *Visual pleasure and narrative cinema* diskuterar kvinnors roll inom klassisk Hollywoodfilm. Mulvey myntar begreppet *skopofili*, vilket är nöje i tittande. Skopofili används för att beskriva hur manliga blickar bidrar till att kvinnors passivitet i film reproduceras. Man talar om tre blickar; kamerans, åskådarens och karaktärerna i filmen. Kamerorna används på ett sätt så att de manliga karaktärernas blickar förenas med åskådarnas blickar när kameran är fokuserad på en kvinna i film. Denna text blir intressant i min analys då jag analyserar konstruktionen av en modern feministikon i en tv-serie. Den manliga blickens användning i film är en tradition som går långt tillbaka och är djupt förankrat i film. Därför blir det spännande att se hur Daenerys karaktär förhåller sig till den, särskilt då serien i sin helhet är väldigt sexualiserad(Mulvey, 1989: 16-19).

Andra viktiga begrepp är *horan och madonnan* som fungerar som två motpoler där horan är den sexuellt lössläppta, översminkade och lättklädda tjejen, medan madonnan är den rena, osminkade och kyskt klädda kvinnan. Det ska bli intressant att undersöka om Daenerys är konstruerad mer som madonnan eller horan, då hon ska föreställa en feministikon(Ambjörnsson, 2004: 117).

Den engelske akademikern Richard Dyer utforskar i boken *White*(1997) den vita hudfärgen och dess betydelse inom visuell kultur i västvärlden. I en del av boken diskuterar han hur man historiskt sett använt vita kvinnor inom film för att framställa den ideala kvinnan, genom att ljus på kvinnor med vit hudfärg får det att se ut som att de skiner. Detta blir relevant i samband med feministisk medieforskning där man ofta talar om konstruktion, eftersom Daenerys är vit och konstruerad som ett kvinnoideal blir det intressant att se om det är någon speciell ljusanvändning på henne(Dyer, 1997: 122-124).

Vid sammanfattning av idealen hos de olika inriktningarna kan man säga att enligt radikalfeminismen och livmoderfeminismen nedvärderar patriarkatet kvinnor och deras förmågor. Idealet är att kvinnliga förmågor och uppgifter ska uppvärderas. Det kvinnliga är gott, de har högre moral och större empati.

Liberalfeminismens ideal är däremot att kvinnor är lika män i allt. Kvinnor är varken bättre eller sämre än män, utan lika rationella och förnuftiga och bör ha samma förutsättning att ha makt.

3. Material och metod

Här kommer jag redogöra det material jag avser att analysera samt den metod som används i analysen.

3.1 Material

Game of Thrones är skapad av David Benioff och Daniel Brett Weiss och är en återgivning av bokserien *A Song of Ice and Fire* skriven av George R.R. Martin. Än så länge har det producerats tre säsonger och den fjärde beräknas komma 2014. Bokserien är ett pågående verk och är uppe i fem böcker än så länge. Min analys kommer inte rikta in sig på hur Daenerys framställs i boken utan i tv-serien, dels eftersom framställningen av Daenerys som en feministikon inte skiljer sig från böckerna och dels eftersom det är genom Tv-serien som hon har blivit känd som feministikon inom populärkulturen.

Kortfattat handlar Daenerys historia i serien om att hon lever i exil med sin storebror utanför Westeros i de fria städerna eftersom deras far som var kung över Westeros blev störtad vilket avslutade den mäktigaste dynastin som någonsin härskat i denna fiktiva värld. De har levt i de fria städerna utanför Westeros ända sedan hennes bror Viserys var barn och Daenerys inte ens var född. Viserys har letat efter bundsförvanter att följa honom till Westeros och ta tillbaka tronen och han ser en chans när han lyckas gifta bort sin syster till en mäktig krigshövding vid namn Drogo, som i utbyte ska hjälpa honom att ta tillbaka tronen. Istället blir Daenerys och Drogo förälskade och hennes självförtroende växer så pass att hon börjar stå upp mot sin bror och ge sig iväg på sin egen resa för att återta tronen.

Som analysmaterial har jag valt ut fem scener som jag tycker är centrala för mitt syfte. Jag har dels valt ut Daenerys första scen där hon ska bli bortgift av sin bror. Scenen är 2 minuter och 30 sekunder lång och är från mitten av det första avsnittet i serien. Här framställs hon ännu inte som någon feministikon, men hon illustrerar de förväntningar som ställs på en kvinna i

denna värld och det är viktigt att analysera innan man analyserar på vilka sätt hon bryter mot dessa förväntningar. Därefter har jag valt en scen där hon står upp mot sin bror. Sekvensen är 1 minut och 17 sekunder lång och från fjärde avsnittet på första säsongen. Denna scen är viktig eftersom där går Daenerys emot den som förtrycker henne för att vara kvinna. För det tredje valde jag scenen där Daenerys älskar med mannen hon blivit bortgift med. Scenen är 2 minuter och 10 sekunder lång och är från andra avsnittet på första säsongen. Valet av den scenen grundar jag på att det sexuella förhållandet mellan mannen och kvinnan i hög grad speglar maktförhållandet mellan könen. Dessutom blir det särskilt intressant att se om Daenerys kropp framstår som objekt för manlig blick på något sätt utifrån Mulvey. För det fjärde valde jag ut en scen där Daenerys är tillsammans med ett par andra kvinnliga karaktärer och sina drakar för att analysera hur hon förhåller sig till andra kvinnor samt sina drakar. Scenen är 2 minuter lång och är från det femte avsnittet på den andra säsongen och jag valde den eftersom jag ville ha en scen där man kan se hur Daenerys förhåller sig till andra kvinnor då de andra scenerna är så fokuserade på hur hon förhåller sig till män. Dessutom blir hennes förhållande till drakarna spännande att analysera eftersom de utgör en stor del av hennes karaktär. Till sist valde jag en scen där hon får se en by plundras av hennes folk och hur hon reagerar på det. Scenen äger rum i det åttonde avsnittet av den första säsongen. Eftersom serien till stor del handlar om hur olika ledare väljer att härska, så kan denna scen illustrera hur Daenerys väljer att utforma sin roll som härskare.

3.1.1 Karaktärer

De karaktärer som jag beskriver här är karaktärer som verkar med Daenerys i scenerna som jag ska analysera, detta har jag valt att göra för att underlätta för läsaren att förstå scenens kontext.

Viserys Targaryen: Daenerys storebror och son till kungen som störtades. Under tiden som Viserys och Daenerys har levt i exil utanför Westeros så har han försökt få tag i en arme att återta tronen med.

Drogo: En mäktig krigsherre som är ledare över Dothraki, ett vilt och nomadiskt folk som är kända för att vara skickliga krigare och ryttare. Drogo ville ha den vackraste kvinnan i världen och bad en handelsman vid namn Illyrio Mopatis hitta denna åt honom.

Jorah Mormont: Ursprungligen en riddare som flydde till exil från Westeros efter att ha vanärat sitt familjenamn genom att sälja folk till slaveri vilket är olagligt i Westeros. Han blir under seriens gång Daenerys närmaste rådgivare och vän.

Doreah: Tjänsteflicka till Daenerys som skulle förbereda henne för äktenskapets sexuella plikter.

Irri: Tjänsteflicka till Daenerys som skulle lära henne Dothrakis seder och språk.

Xaro Xhoan Daxos: En mäktig handelsman som tillhör ”the thirteen”, en organisation som härskar över den stora staden Qarth.

Illyrion Mopatis: En handelsman som är en allierad och en välgörare till Viserys och Daenerys.

3.2 Metod

För min feministiska analys har jag valt att använda mig av en semiotisk metod. Semiotiken betyder läran om tecken och när man gör en semiotisk analys så letar man efter tecken i texter och försöker ta reda på vad dessa tecken bär på för meningar. Detta blir en användbar metod för mig eftersom jag ska analysera medietexterna i en TV-serie. De semiotiska begrepp som jag valt att använda mig av är denotation och konnotation (McQuail, 1983/2005, s.385).

3.2.1. Denotation och konnotation

Denotation och konnotation är två begrepp som man använder sig av för att tolka tecken i två olika steg. Denotationen representerar det som man ser på ytan, konnotationen representerar de olika kulturella medbetydelser som tecknet kan bära på. Konnotationerna är socialt och kulturellt betingade. Till exempel, när man ser ett lejon så är denotationen ett vilt kattliknande djur, men lejonet symboliserar i många sammanhang makt, mod och styrka vilket är konnotationer (Gripsrud, 2002/2004, s.147-150).

3.2.2 Selby och Cowderys analysmodell för television

Alla medietexter är konstruerade genom olika tecken och koder och alla tecken och koder förmedlar olika former av kulturella budskap. Eftersom jag ska analysera hur Daenerys karaktär är konstruerad kommer jag att använda mig av Selby och Cowderys analysmodell för konstruktion i television (Selby & Cowdery, 1995, s.11).

3.2.2.1 Konstruktion

Konstruktion inom television enligt Selby och Cowderys analysmodell utgörs av de formella och de tekniska koderna. De formella koderna utgörs av; *Miljö, Rekvisita, koder för icke-verbal kommunikation* och *koder för kläder*. Miljön är omgivningen som folk befinner sig i, rekvisita är de föremål som har placerats i miljön, koder för icke-verbal kommunikation är kroppsspråk och ansiktsuttryck, här kommer jag även lägga till verbal kommunikation eftersom dialogerna också är viktiga. Den sista koden i modellen är klädkod vilket är vad de har på sig, under kategorin klädkod kommer jag även lägga till hår eftersom hårstilar också sänder ut budskap (Selby & Cowdery, 1995, s.13-14).

De tekniska koderna utgörs av; *Bildstorlek, Kameravinkel, Objektiv, Komposition, Fokus, Ljus, Färg, Film* och *Filmkoder*. Av dessa kommer jag bara använda mig av bildstorlek, kameravinkel och ljus. Bildstorleken skildrar bland annat hur känslösam en interaktion är, till exempel om man filmar på nära håll så ser man tydligare känslor och ansiktsuttryck, vilket gör att man får en bättre bild av hur de är som personer. Kameravinkel kan användas för att skildra maktrelationer, man kan använda en hög kameravinkel för att illustrera att en person är i underläge och låg kameravinkel för att visa att personen är i överläge (Selby & Cowdery, 1995, s.17-19). Ljus har, som jag diskuterade i teoridelen, historiskt använts på vita kvinnor i film för att få det att se ut som att de skiner. Det blir således intressant att se om de använder någon speciell belysning på Daenerys.

3.2.3 Metodreflektion

Valet av semiotisk metod grundar jag på att jag analyserar konstruktioner i media. Som jag redogjorde i teorin så talar man ofta om konstruktioner inom feministisk medieforskning och semiotiken är en vetenskapstradition som ju är kopplad till konstruktioner och tolkningar. Således blir det en lämplig metod då min undersökning handlar om en könskonstruktion i en tv-serie. Det kan vara bra att vara medveten om att bristerna i en semiotisk analys ligger i faktumet att man tolkar och hur jag tolkar serien i min analys behöver inte vara samma sätt som andra tolkar den (Kjörup, 2009: 233-240). Däremot ser jag det som den mest användbara metoden då mitt syfte är att analysera konstruktioner då konstruktioner utgörs av tecken som semiotiken ju är läran om.

4. Analys

I denna del kommer jag analysera de fem scener som jag valt ut. Jag kommer börja med att beskriva vad som händer i scenen på en denotativ nivå utifrån de formella och de tekniska

koderna. Därefter det kommer jag analysera vad dessa formella och tekniska koder bär på för tecken för att sedan analysera vad scenen konnoterar. Efter att ha analyserat alla scenerna kommer jag diskutera scenerna utifrån feministisk teori och försöka se vilka ideal som kommer till uttryck. Slutligen kommer jag redogöra de slutsatser jag kommit fram till utifrån mina frågeställningar.

4.1 Scen 1: Bortgiftet

4.1.1 Denotativ nivå

I denna scen håller Daenerys på att förberedas för sitt bortgifte. Miljön i denna scen består av balkongen till ett slott som hon står och blickar ut ifrån. När Daenerys blickar ut från balkongen ser vi hav, berg och träd. Klimatet ser ökenligt ut och balkongen ser ut att vara gjord av marmor och har en gardin som fläktar. När Viserys ropar på Daenerys så går hon in från balkongen, då ser man att hela rummet ser ut att vara gjort i marmor precis som balkongen. Annan rekvisita utgör ett stort rykande badkar, badkaret är gjort i många färger och avancerade mönster. Utöver det ser man fyra stora pelare. Man ser flera lerkrukor med blommor i. Det finns brinnande ljus på flera ställen i rummet och en öppen spis som brinner. Bredvid badkaret står en stor fruktskål. Runt pelarna klättrar klängväxter. Bredvid badkaret kommer det rökelse från ett par krukor.

I början av scenen står Daenerys och blickar ut från balkongen med en stel kroppshållning och ett likgiltigt ansiktsuttryck, vilket är uttryck för icke-verbal kommunikation. Sedan hör man Viserys ropa på henne och hon går in från balkongen. Viserys visar nöjt upp en klänning och säger att det är en gåva från Illyrio till henne. Daenerys verkar likgiltig över klänningen. Sedan ger Viserys klänningen till en tjänarinna och börjar klä av Daenerys och inspekterar hennes nakna kropp. Han känner på hennes ena bröst och sedan på hennes midja medan hon bara står stilla och ser likgiltig ut. Sedan säger Viserys att hon måste vara perfekt idag och frågar om hon kan se till att vara det. Daenerys ser ut som om hon vill säga något, men inte vågar. Viserys varnar henne för att "väcka draken" med vilket han menar göra honom arg. Daenerys vill inte göra honom arg och Viserys går nöjt därifrån och säger att när historien om hans herravälde skrivs kommer de säga att den började denna dag. När Viserys gått börjar Daenerys gå ner i badkaret med samma likgiltiga ansiktsuttryck trots att en tjänarinna säger att det är för varmt.

Daenerys klädstil i denna scen är en rosa klänning som är bar på axlarna och hela ryggen men täcker helt bröst och ben. Hennes hårstil är helt utsläppt hår och så långt att det går ner längs halva ryggen.

Under interaktionen mellan Daenerys och Viserys växlar bildstorleken mest mellan normalstor bild, närbild och extrem närbild. Viserys filmades ofta framifrån med en låg kameravinkel. Ljuset lyste starkt på Daenerys hår under hela scenen och användes även på ett sätt så att Daenerys vita kropp såg ut som om den sken.

4.1.2 Konnotativ nivå

Havet, bergen och träden är alla naturliga element som jag tolkar som frihet och öppenhet. Mycket i scenen är tecken på lyx: Balkongen och rummet som såg ut att vara gjort i marmor är tecken på lyx eftersom marmor är ett väldigt dyrt material att använda vid bygge. Badandet tolkar jag som tecken för renhet och även lite mer lyx i sammanhanget eftersom serien ska utspela sig i en medeltida inspirerad miljö där renhet var en lyx som få kunde unna sig. Att badvattnet ryker påminner om ett spa som både är tecken på renhet och lyx, inte minst i tiden det ska utspela sig i. De stora pelarna ger intrycket av att det är en stor byggnad som också associeras med lyx och makt. Alla blommorna blandat med det avancerade färgmönstret på badkaret ger känslan av att den som bor här är mån om att det ska se snyggt ut vilket vidare tyder på rikedom och lyx det med. Mycket kan också tolkas som trevligt och mysigt. Till exempel vad beträffar ljusen och den öppna spisen så ger det associationer till eld som tecken på allt från fara till värme och välbefinnande. Tillsammans med all annan rekvisita i rummet tolkar jag däremot ljusen som tecken på välbefinnande. Klängväxterna runt pelarna skapar känsla av natur som stärker associationen på spa. Rökelserna som kommer från krukorna och skålen med frukt vid badkaret skapar också associationer till natur och även lyx.

Daenerys stela kroppshållning och likgiltiga ansiktsuttryck när hon kommer till Viserys som vill visa henne en klänning tolkar jag som att hon lyder honom vilket är tecken på manlig dominans. Att Viserys klär av Daenerys och känner på hennes bröst tolkar jag som ett uttryck för att han tror sig äga henne och hennes kropp, vilket är tecken makt och objektivering.

Daenerys likgiltiga ansiktsuttryck när Viserys klär av och tar på henne är tecken på underkastelse, vilket även kommer till uttryck genom att det är Viserys som säger mer eller mindre allting i denna scen. När han säger att hon måste vara perfekt idag annars kommer han bli arg visar han att han kontrollerar henne genom hennes rädsla för hans vrede, vilket är ytterligare tecken på manlig dominans. Daenerys badande i slutet av scenen trots att vattnet är

för varmt är svårtolkat, men jag tror det är tecken på att hon känner sig maktlös och indifferent.

Danererys långa och utsläppta hår tolkar jag som tecken på femininitet, den rosa färgen på klänningen är en karaktärslösfärg som småflickor brukar älska (Snidare, 1997: 16). Att klänningen inte synliggör bröst och täcker hela benen tolkar jag som att hon ska framställas feminin, men inte utmanande, vilket sannolikt har att göra med att hon är av ädel börd. Att bildstorleken mestadels växlar mellan när bilder och extrema när bilder visar att detta är en viktig relation, vilket inte är konstigt då de är syskon. Att Viserys oftast filmades framifrån under interaktionen med Daenerys och med låg kameravinkel visar däremot att Daenerys är den som är underställd, vilket tyder på manlig dominans. Belysningen på Daenerys var stark, inte minst när hon stod naken. Det tolkar jag som tecken på att hennes renhet ska framhävas.

Sammanfattar man alla tecken så tolkar jag det som att scenen konnoterar objektivering av kvinnan. Miljön är ren och lyxig eftersom Viserys vill att Daenerys, hans objekt, ska vara ren och vacker när hon gifts bort. Hur han inspekterar och tar på hennes kropp konnoterar hur tydligt han tror sig äga henne.

4.2 Scen 2: Daenerys och Drogo

4.2.1 Denotativ nivå

I denna scen har Daenerys blivit bortgift till Drogo. Miljön är deras hydda. Rekvisitan är ett par träskålar som det kommer rökelse från och flera tända vaxljus. När kameran rör sig från träskålarna ser man Daenerys tre drakägg ligga i en låda med flera tända ljus runt om dem, sedan rör sig kameran vidare till Daenerys säng där hon ligger på något som ser ut som vargfällar och kuddar. Tältet ser ut att vara gjort av tyg och hö. När Drogo kommer in ser man att det är väldigt många tända vaxljus inne i tältet och även en brasa.

I början ligger Daenerys på sängen och väntar på att Drogo ska komma. När han kommer går han bestämt fram till sängen och försöker ha samlag med Daenerys bakifrån, men hon säger nej. Drogo lyssnar inte och försöker ta henne bakifrån igen, men Daenerys säger nej igen och förklarar att hon denna natt skulle vilja ligga så att hon kunde se hans ansikte. Drogo funderar ett par sekunder, men låter sedan henne vända på honom så att hon är ovanpå honom. I början av samlaget är det svårt att avgöra vad Drogo tycker, men efter ett par sekunder börjar han smeka henne och sedan rätar han upp ryggen så att de är sittandes i jämn höjd med varandra och båda ser ut att njuta.

I denna scen har Daenerys en heltäckande brun klänning och flätat hår. Bildstorleken är i närbild under nästan hela scenen och kameravinkeln är växlar mellan att filma Daenerys och Drogo framifrån, däremot filmas han med mycket med hög kameravinkel bakifrån och Daenerys med låg bakifrån i början av scenen. I slutet av scenen är kameravinkeln normal och bildstorleken fortfarande närbild. Ljuset är kontrastfyllt i denna scen, det är natt och belysningen kommer från ljusen och brasan.

4.2.2 Konnotativ nivå

Det mest noterbara med rekvisitan är alla tända ljus, som kan bära på flera betydelser, men med tanke på att det är Daenerys och Drogos sovrum tolkar jag dessa som tecken på känslomässig värme. Kuddarna visar på komfort, vargfällarna kan både ses som tecken på komfort, men även skapa en känsla av natur och vildmark. Brasan förmedlar en lugn och mysig atmosfär, att väggarna delvis består av hö skapar också en känsla av primitiv miljö. Drogos raka hållning och lugna gångstil när han kommer in i tältet och går mot Daenerys visar på målmedvetenhet. Drogos fortsatta försök att vända hennes bakdel till sig när hon säger nej, är tecken på ignorans. När han hon säger att hon skulle vilja se hans ansikte denna gång så går han med på att respektera hennes behov. När han sedan rätar upp ryggen så visar det att han accepterar henne som sin jämlike.

Att hon har en heltäckande klänning som inte utmanande på något sätt signalerar kyskhets. Den bruna färgen på klänningen är en jordnära färg som skapar associationer med värme och gosighet(Snidare, 1997: 18). Att hon i denna scen har flätat håret tolkar jag som att hon omfamnar sin jordnära livsstil med Dothrakis eftersom det är något som kvinnor som levde på jordbruk förr brukade ha för att håret inte skulle vara i vägen när de utför sysslor.

Att bildstorleken är så mycket i närbild visar att det är en känslsam scen, att Daenerys filmas med hög kameravinkel i början visar att hon fortfarande är i ett underläge vilket är tecken på underordning. När Daenerys vänder Drogo så att han hamnar under henne försvinner känslan av underordning och när Drogo sedan rätar upp ryggen under samlaget så filmas båda i normal kameravinkel, vilket visar att det inte är någon ojämn maktbalans längre. Att Daenerys som är kvinnan har ljust hår och Drogo som är mannen har svart hår, svart skägg och ögonskugga är också ett vanligt tema i kärleksscener för att skapa det ideala heterosexuella paret. I och med att kontrasten får Daenerys att verka extra ljus och skapas känslan av att mannen blir upplyst av kvinnan(Dyer, 1997:132–134).

Scenen konnoterar jämställdhet mellan könen. Miljön visar att det inte är en farlig sexualitet utan det är tryggt och mysigt, den sexuella akten som först börjar ojämnt förvandlas till en scen där Daenerys går från objekt till subjekt. Hon gör sig själv till jämlik mannen. Att de ser varandra i ögonen är ett tecken på det.

4.3 Scen 3: Daenerys och Viserys

4.3.1 Denotativ nivå

I denna scen ser vi Daenerys bror Viserys igen. Under de första sekunderna av scenen befinner han sig utanför Daenerys hydda. Man ser en byggnad gjord av hö och pinnar, en man sitter med sitt får, en kvinna bär på en låda och en annan man ser ut att hålla på att laga en sadel. Marken är täckt med vilt gräs och Daenerys hydda är också gjord av hö och pinnar. När Viserys kommer in i hyddan ser man att på vardera sidan av ingången hänger en kruka med rökelse och på vardera sidan står en fackelhållare. På höger sida om ingången i hörnet står dessutom flera lerkrukor och på vänster sida om ingången i hörnet står en virkad korg. Man ser ett litet bord i trä med mat på och två stora bruna kuddar vid det. Nästan hela rummet är brunfärgat. Man ser även gardiner i blått och vitt hänga i rummet. Något som ser ut som en stor träkista full med smycken och Dothrakikläder i läder står också i rummet

Viserys går med ett tag om Doreahs hår till Daenerys tält och slänger ner henne på golvet framför Daenerys. Viserys är ursinnig för att Daenerys skickat någon för att befalla honom att komma och säger att han egentligen borde skickat tillbaka hennes huvud. Daenerys skickar iväg Irri för att ta hand om Doreah. När Daenerys och Viserys är ensamma frågar hon varför han drog henne i håret. Viserys menar att Daenerys inte kan befalla honom att göra något, men hon försöker vädjande säga att hon inte befallt honom något utan bara ville bjuda in honom på middag. När Viserys ser presentbordet lyfter han upp en läderväst som hon gjort till honom och frågar vad det är. Daenerys säger att det är en present, men Viserys säger att allt på presentbordet luktar skit och kastar västen och en guldkedja på henne. Daenerys säger åt honom att sluta, men Viserys som är ursinnig frågar om hon tänkt fläta hans hår också så att han ser ut som en Dothraki. Hon svarar att han inte har rätt till en fläta för han inte har vunnit några strider än som Dothrakis seder kräver. Då blir Viserys ännu mer ursinnig och örfilar henne innan han brottar ner henne. Daenerys slår till honom med en guldkedja som ligger på

golvet. Viserys ser nu för första gången rädd ut och Daenerys säger sedan att nästa gång han lyfter en hand mot henne kommer vara sista gången han har sina händer kvar.

I denna scen har Daenerys ett läderlinne och en tygkjol som går ända ner till fötterna och flätat hår vilket är tecken på hennes lantliga livsstil. Vad beträffar de tekniska koderna så varierade bilderna mellan normalstora bilder och närbilder, och kameravinkeln växlade jämnt mellan att ha Viserys och Daenerys framifrån, men Viserys filmades under större delen av scenen med en något låg kameravinkel och Daenerys med en något hög kameravinkel. När Daenerys slog Viserys och varnade honom för att slå henne igen så blev det tvärtom Viserys filmades med en något hög kameravinkel och Daenerys med en något låg kameravinkel. Jag lade inte märke till någon speciell ljusanvändning i denna scen.

4.3.2 Konnotativ nivå

Också i den här scenen finns många tecken i miljön för naturen och det jordnära. Det vildvuxna gräset utanför hyddan är tydligt tecken på natur, hyddorna av hö tillsammans med människorna utanför hyddan som satt med ett får och en sadel stärker associationerna till natur. Det genomgående bruna färgtemat i inredningen är tecken på en jordnära livsstil.

Vad beträffar den verbala och icke-verbala kommunikationen så kan man först säga att när Viserys släpar Doreah i håret efter sig och kallar henne hora visar han på kvinnoförakt och kvinnovåld. Viserys ilska över att Daenerys befäller honom när hon inte gör det tolkar jag som manlig arrogans. Viserys sätt att föraktfullt titta på Dothrakikläderna- och smyckena som Daenerys gjort åt honom och säga att det luktar skit är tecken på främlingsfientlighet och förakt. När han sedan säger åt Daenerys att hon inte ska säga emot honom och örfilar henne är ytterligare tecken på kvinnovåld och arrogans. Att Daenerys sedan slår tillbaka och varnar honom för att göra som han gjorde visar på kvinnlig styrka.

Daenerys flätade hår i sammanhanget tolkar jag som tecken på lantlighet och att hon anpassar sig till miljön. Hennes bruna läderlinne och gröna långa kjol tolkar jag som enkelhet och färgerna grönt och brunt är naturliga färger som passar bra in med alla tecken på naturligt och jordnära hos miljön och rekvisitan(Snidare, 1997: 14+18).

Vad man framförallt kan säga om de tekniska koderna om man jämför Daenerys första scen med Daenerys när hon skulle giftas bort är hur användningen av kameravinkeln är annorlunda. I första scenen filmades Viserys mest framifrån vilket får det att verka som att han är den viktiga personen i scenen. I denna scen filmades båda framifrån ungefär lika

mycket vilket visar att Daenerys blivit viktigare. En annan detalj med kameravinkeln är hur den, i början av denna scen filmar Daenerys i hög kameravinkel som får henne att verka i underläge, men när hon slår till Viserys och varnar honom så ändras kameravinkeln till låg vinkel som får henne att framstå som mäktigare. Vad beträffar bildstorleken så växlade den jämnt mellan normalstor bild och närbild vilket jag tolkar som att detta ska framstå som en viktig relation.

Jag tolkar konnotationen av scenen som kvinnlig styrka. Viserys beteende kan ses som försök att återta kontrollen över Daenerys då hon vuxit sig självsäkrare och därmed slår tillbaka mot honom. Att Daenerys klär sig lantligt som Dothrakis medan Viserys föraktfullt tittar på alla Dothrakikläder tolkar jag som att hon kommer bli en folkets ledare med andra värderingar än hans snobbiga stil.

4.4 Scen 4: Daenerys med kvinnor och drakar

4.4.1 Denotativ nivå

I denna scen har Daenerys och hennes folk anlant till staden Qarth. *Miljön* hon befinner sig i är den mäktiga handelsmannen Xaro Xhoan Daxos hus där hon är tillsammans med sina två tjänarinnor Doreah och Irri. På fönsterbrädet finns ett par kuddar, ett par fruktskålar, gardiner och en blombukett. Väggarna i rummet ser ut att vara gjorda av marmor, med avancerad struktur likt antik grekisk arkitektur. Utanför fönstret sträcker sig en stor trädgren full av blad och vita blommor. Det finns ett runt bord i rummet där det står en kanna, ett par bägare och en vas med blommor. Runt bordet står ett par pallar med kuddar på. Det hänger flera guldfärgade draperier på väggarna och längs väggarna står flera prydnader såsom en guldstaty, ett bord tillverkat i marmor och ett grönfärgat träskåp med avancerat snidade mönster. När de börjar prata om klänningar ställer de sig vid en stor säng i rummet som har täcken och kuddar med guldfärgade mönster.

Daenerys och Doreah står förväntansfullt lutade över fönsterbrädet som drakungen sitter på. Daenerys försöker få en av sina drakungar att spruta eld på en bit kött när hon säger ”*dracarys*”. Hon försöker flera gånger lugnt och tålmodigt få draken att spruta eld på köttbiten och till slut gör den det. Då säger hon att draken kan mata sig själv nu. Doreah försöker ge draken en bit kött till, men Daenerys säger att hon ska låta den sova med vänlig, men bestämd ton. Daenerys och Doreah går sedan fram till sängen där den andra tjänarinnan Irri står. Doreah visar upp en klänning som Xaro Xhoan Daxos ska ha gjort till Daenerys och säger att

han ska vara den mest förmögna mannen i Qarth och ser lite drömmande ut. Daenerys tittar på Doreah och på klänningen med rynkad panna och skeptisk blick. Hon säger att den senaste gången en rik man gav henne en klänning så såldes hon till Drogo och syftar på första scenen. Daenerys fortsätter med att säga att de vet väldigt lite om Xaro och Doreah borde gå och försöka charma hans vänner för att få reda på mer om honom. Doreah ler lite, tittar sedan längtande på klänningen och säger att Daenerys skulle se ut som en riktig prinsessa i klänningen som Xaro gav henne. Då bryter Xirri in och säger att hon inte är en prinsessa utan en khaleesi, en Dothraki drottning. Efter det blir det tystnad ett par sekunder varpå Irri avslutar med att säga att Daenerys borde ta på sig Xaros klänning av artighet, vilket Daenerys går med på.

I denna scen har Daenerys håret i en stor fläta längs ryggen och en heltäckande vit klänning. Bildstorleken är mest normalstor i scenen och kameravinkeln har ingen speciell vinkel. Belysningen i denna scen var på Daenerys hår.

4.4.2 Konnotativ nivå

Precis som i första scenen så ser rummet de befinner sig i ut att vara gjort i marmor vilket jag tolkar som lyx. Tolkningen av lyx förstärks ytterligare i denna scen av guldstatyn och det guldfärgade mönstret på täcket i sängen. Kuddarna på fönsterbrädet och på pallarna i rummet är ytterligare tecken på komfort, blommorna i rummet blandat med trädgrenen fylld med blommor som hänger utanför fönstret skapar associationer till välbefinnande eftersom det både ser bra ut och antagligen även doftar gott. Det avancerande mosaikerna på väggarna, bordet gjort i marmor och det gröna skåpet med det utskurna mönstret tolkar jag som ett ytterligare tecken på välstånd.

När Daenerys håller på att lära drakungen att värma kött genom att spruta eld, så pratar hon med drakungen med samma gulliga tonfall som om hon pratade med ett barn. När Doreah försöker mata den med en till köttbit säger Daenerys att hon ska låta den sova, vilket låter som en typisk grej man säger när man pratar om en bebis som någon vill leka med för att den är så gullig. Denna del av scenen är tecken på moderlighet. När tjänarinnan Irri har lagat Daenerys klänning och visar det för henne så säger Daenerys ”tack, min vän” vilket är tecken på godhet, då hon behandlar sina tjänarinnor som väninnor, vilket inte är vanligt bland härskare i denna serie. När Doreah sedan med förtjusning visar upp den vackra klänningen som Xaro Xhoan Daxos gjort åt henne så rynkar Daenerys bara på pannan. Doreah fortsätter försöka övertala

henne att ta på sig klänningen genom att säga att hon skulle se ut som en riktig prinsessa i den. Då Daenerys istället för att bli smickrad säger åt Doreah att försöka charma Xaros vänner för att få reda på mer information om honom, så visar hon på kvinnlig list, då hon utnyttjar att de är kvinnor som kan få män att vara mindre på sin vakt genom att charma dem. Daenerys bestämmer sig inte heller för att ta på sig klänningen förrän Xirri säger att hon borde göra det av artighet. Daenerys visar på mognad då hon inte faller för smicker som att hon skulle se ut som en riktig prinsessa i klänningen. Istället tar hon på sig klänningen eftersom det är artigt av en gäst i en så fin stad.

Daenerys långa fläta längs ryggen i denna scen tolkar jag som ett tecken på att hon vill bli tagen på större allvar och inte bli sedd som kvinnor brukar bli sedda i Game of Thrones. Den heltäckande klänningen är inte utmanande på något sätt vilket är tecken på kyskhet. Detta förstärks ytterligare av att klänningen är vit, vilket är oskuldens och den heliga kyska jungfruns färg(Snidare, 1997: 9).

Vad gäller de tekniska koderna, så tolkar jag den normalstora bildstorleken och den normala kameravinkeln som att detta är ett möte mellan jämlikar, Doreah och Xirri är mer hennes väninnor än hennes tjänarinnor.

Jag tolkar det som att denna scen konnoterar den ädla kvinnan. Daenerys är moderlig mot sina drakungar och mogen mot de andra kvinnorna. Hennes vita heltäckande klädsel är tecken på kyskhet och att hon har satt upp hela håret i en fläta är tecken på att hon tänker mer på vad som är praktiskt än vad som är attraktivt.

4.5 Scen 5: Daenerys som ledare

4.5.1 Denotativ nivå

I denna scen har Drogo bestämt sig för att plundra en by med bönder och Daenerys kommer till byn och ser vad som händer. Det första man ser är byn som står i brand och är täckt i rök, stenmurar som raserats och grönsaker som ligger lite överallt och man ser en staty fällas av ett gäng Dothrakis. Byborna rånas, misshandlas och får sina hem förstörda.

När de går genom byn frågar Daenerys sin rådgivare Jorah Mormont varför denna by plundras av hennes män och han förklarar att de plundrar denna by för att kunna få tag i slavar och resurser att sälja för att få pengar till skepp att ta över tronen med. När de vandrat en stund ser Daenerys några kvinnliga bybor som hålls instängda i en hage av hennes män och en av

kvinnorna håller på att bli våldtagen. Daenerys säger åt Jorah att få dem att sluta, Jorah förklarar att det är så här Dothrakis gör när de plundrar byar. Daenerys bryr sig inte om det och säger att Jorah ska få dem att sluta. Jorah säger till Daenerys att hon inte kan ta alla kvinnorna ifrån Dothrakisoldaterna, Daenerys säger att hon kan och hon gör det.

I denna scen har Daenerys håret i en fläta över ena axeln likt en indian och något som ser ut som en grön läderbrynja, en lång grön kjol, och en par svarta fingerhandskar. Vad beträffar de tekniska koderna, så växlade bildstorleken mest mellan bilder på långt avstånd och bilder normallångt avstånd och det var ingen speciell vinkling på kameran i denna scen. Belysningen på Daenerys hår när hon gick genom den rykande byn var stark.

4.5.2 Konnotativ nivå

Branden och röken överallt i byn är tecken på fara och förstörelse. Plundrandet, misshandeln och våldtäkterna är tecken på våld. Även om Jorah inte bidrar till förstörelsen av denna by så pratar han som om han vore relativt oberörd av det som sker. Daenerys är den enda som visar tecken på empati för byborna.

Färgen grönt på hennes kläder är växandets färg som symboliserar natur, liv och hopp (Snidare, 1997: 14-15). Hennes läderhandskar visar på handlingsförmåga, hon kan ta saker i egna händer. I denna scen då hon har en fortfarande flätat hår som ser jag tolkar som en anpassning till den jordnära livsstilen Dothrakis har. Den skinande vita huden på kvinnan ska även symbolisera att hennes inre skönhet skiner igenom henne (Dyer, 1997: 127).

Jag tolkar konnotationen av scenen som kaos och Daenerys är kvinnan som kommer och ordnar upp allt kaos. Det är inte bara frågan om att hon går emot kvinnovåld, hon går emot sättet som män går tillväga för att få makt. Trots att Drogo valde att plundra denna by för att hjälpa henne att komma till tronen, så går hon emot det. När hon vandrar genom en by med mörkhåriga människor som plundras och hon lyses upp ser hon extra oskuldsfull och himmelsk ut. Hon framstår som en ängel eller gud, som upplyst vandrar genom kaoset och skapar ordning.

5. Diskussion

Den första delen av diskussionen kommer jag huvudsakligen försöka sammanfatta vad vi har sett från scenerna och betydelser som kommer till uttryck i scenerna, sedan kommer jag kritiskt reflektera över vilka betydelser som framställs.

Det centrala i den första scenen, bortgiftet, är alla uttryck för patriarkalt förtryck som visar sig. I patriarkatet hålls kvinnor nere med våld och hot om våld. Till exempel tänker jag på när Viserys säger åt Daenerys att hon måste vara perfekt idag och Daenerys ser ut som om hon vill svara men inte vågar. På grund av Viserys vrede så underkastar hon sig detta förtryck. Likaså hennes sätt att blint lyda hans uppmaningar som när han ropar på henne att känna på klänningen och hon gör det utan att tänka efter. Det värsta är emellertid när Viserys klär av Daenerys och tar på hennes kropp som ett ting han ägde. Patriarkatets yttersta uttryck för kvinnlig underordning är kontrollen av kvinnor som sexuella varelser (Gemzöe, 2002: 45-46).

Vad gäller själva faktumet att Daenerys blev bortgift, så är det en tydlig markering för underordning. Den fundamentala principen som markerar kvinnans underordning i bortgiftet är att hon är den som blir bortbytt medan mannen är den som byter ut. Hennes bror byter henne mot en armé att kunna ta över ett rike med, hon blir alltså utbytt av en man för att uppfylla hans egna maktambitioner. Utbyte av kvinnor uttrycker i korthet principen för ett system där kvinnor inte innehar rätten till sig själva (Gemzöe, 2002: 90). Begreppet förtingligande är ett bra begrepp i sammanhanget, då Viserys ser Daenerys som ett medel för sina egna planer och hennes egen vilja åsidosätts helt när hon gifts bort till Drogo (Tollin & Törnqvist: 34-36).

Liberalfeminister menar att båda könen delar en mänsklig natur som präglas av förnuft och det är detta likvärdiga förnuft som är skälet till att kvinnor ska ha samma rättigheter som mannen (Gemzöe, 2002: 37-39). Inte förrän patriarkatet störtas kommer det erotiska mötet mellan mannen och kvinnan ses som ett möte mellan två jämlikar (Gemzöe, 2002: 47). I scenen där Daenerys har samlag med Drogo så lyckas hon däremot hävda sig tillräckligt i Drogos ögon för att bli behandlad som en människa med egen vilja. Drogo hade egentligen lätt kunnat ha samlag med henne på det sätt han själv ville, men han respekterar att hon hävdar sig som subjekt med stark vilja.

Mulvey tar upp begreppet skopofili för att förklara hur kvinnor ofta blir sexobjekt i film. Även den tidigare forskningen jag valt från Cristina Lucia Stasia (2004) menar att den sexuella undertonen som finns hos kvinnor i film gör det svårt att framställa hjältinnor som inte blir till lustobjekt för en manlig publik. Game of Thrones i synnerhet är känd för att innehålla mycket sexuella inslag så med utgångspunkt från Cristina Lucia Stasias forskning

kan man fråga sig varför de försöker konstruera en feministikon i en serie där kvinnor är så sexualiserade när de riskerar att bli lustobjekt för manlig publik istället. Det jag däremot kom fram till när jag analyserade scenen då hon hade samlag var att hon var klädd i en heltäckande brun klänning vilket är väldigt kyskt i synnerhet under en samlagsscen. Detta går emot traditionen av nöjet i tittandet vilket är intressant då hon är en feministikon. Man brukar tala om horan och madonnan som två motpoler: där horan är den sexuellt lössläppta, översminkade och lättklädda tjejen medan madonnan är den rena, osminkade och kyskt klädda kvinnan (Ambjörnsson, 2004: 117). I denna scen framgår det tydligt att Daenerys är framställd som en kvinna som passar bättre in i bilden av madonnan. Hennes kyskhet kan ses som ett kvinnoideal i sig, då kvinnokroppen blir associerad vid ett sexobjekt i så många sammanhang i dagens samhälle och att kvinnor istället borde försöka hävda sig som individer och subjekt.

Då Daenerys relation till männen i serien krävde mycket självhävdelse, var relationen med andra kvinnorna mycket lugnare som vi fick se i den fjärde scenen. I denna scen handlade det mer om att Daenerys framstod kyskare och ädlare än de andra kvinnorna. De egenskaper som framställdes hos Daenerys i denna scen; moderlighet, godhet, kyskhet och mognad stämmer också bra in på bilden av madonnan.

När man först introducerades till Daenerys verkade det som om hennes uppgift i livet förväntas vara att uppfylla mannens, närmare bestämt Viserys behov och önsningar. Man kan se det som att Viserys är en representant för patriarkatet, han gjorde en affär där Daenerys var objektet som köpslogs om, hon förnekas sitt människovärde och det är ingen som bryr sig om vad hon vill. I den första scenen med Daenerys framstår hon som en illustration av samhällets uppfostran av kvinnor till passiva, självupppoffrande och beroende individer. När Daenerys, trots sin fostran i kvinnligt, undergivet beteende, trotsar Viserys i scen 3 så framställs en stark symbolisk betydelse som visar att hon vägrar att godta hans och samhällets uppfattning om hennes roll som kvinna. Hon överskrider de strukturer som format henne och rör sig bort från immanens och börjar handla för att förändra sina villkor. Denna rörelse kallas transcendens (de Beauvoir, 2002: 99-101). I scenerna med Viserys och Drogo tydliggörs ett symboliskt uppmanande till kvinnor att ta makten över sina liv och inte låta patriarkala maktordningar i samhället förtrycka en. De ska vägra underordning. Det feministiska idealet, som förenar alla feministiska traditioner, att kvinnor ska vara subjekt, inte objekt, är tydligt.

När Daenerys såg en by plundras i femte scenen för att hjälpa henne komma till tronen så gick hon emot det. De flesta manliga härskarna i serien hade högst sannolikt inte brytt sig om att de behövde plundra en by med bönder om det hjälpte dem att få mer makt. Jag kommer att tänka på samhällsmoderligheten som menar att kvinnor ska få mer utrymme i den politiska sfären och att de kvinnliga egenskaperna som vi traditionellt sett höra hemma gentemot barnen såsom empati och mänsklighet ska föras in i politiken. Jag tolkar det som att Daenerys karaktär tydligt illustrerar detta i serien då hon är den enda härskaren som låter sitt ledarskap präglas av dessa kvinnliga egenskaper. Elin Wägner, var en stark förespråkare av samhällsmoderligheten. Hon skrev ett feministiskt manifest som hette *Väckarklockan*(1941), där hon skriver om att de kvinnliga egenskaperna kan leda världen rätt. Hennes ståndpunkt var förankrad i fredsfrågan och hon menade mot bakgrund av de två världskrigen att den manliga kulturinriktningen var mer destruktiv. Den kvinnliga kulturinriktningen skulle därför inte bara komplettera den manliga kulturinriktningen utan ersätta den (Gemzöe, 2002:39–42). Idealet tolkar jag som att kvinnor ska finnas på fler ledarpositioner i samhället.

Det kan däremot tolkas som en aning motsägelsefullt om Daenerys är skapad som en kvinna som står för empati, moderlighet och mänsklighet samtidigt som hon har drakar som snarare skapar associationer med skräcködlor, eld och förintelse. Det finns dock utrymme för fler tolkningar av Daenerys relation med drakarna som jag tycker hänger bättre samman med framställningen av hennes karaktär. Man kan tolka det som att Daenerys relation till drakarna är en hyllning till moderskapet, eftersom drakarna visserligen må vara ett mäktigt vapen i kommande strider i serien, men de är samtidigt inga slavar som många människor i serien är, utan de är hennes ”barn”. Människorna i serien lyder sina härskare på grund av hot och mutor, drakarna lyder Daenerys på grund av kärlek till ”modern”. Detta är ett feministiskt ideal enligt både radikalfeminismen och livmoderfeminismen, som menar att de naturligt kvinnliga egenskaperna; moderlighet, ömhet och omsorger om svagare undervärderas och borde hyllas(Björk, 1996:57–65; Gemzöe, 2002:48–52).

Att Daenerys är den enda i serien som har drakar är intressant. Jag tror inte att det är en tillfällighet att den enda kvinnliga härskaren i serien har drakar. Då tänker jag på radikalfeminismens och livmoderfeminismens diskussioner om att män står närmare kulturen medan kvinnor har särskilda band till naturen. De olika manliga härskarna i serien har alla möjliga kända kulturella maktsymboler, såsom rikedomar och stora arméer. Draken är en maktsymbol i klassiska sagor, något som alla har respekt för, men samtidigt är det en av naturens maktsymboler. Drakar går inte att korrumpas eller hota på samma sätt som

människor, de är mäktiga ”bestar” som dödar folk av naturlig instinkt. Jag tolkar det som att Daenerys relation till drakarna är en hyllning till bandet som kvinnan har till naturen, liksom kärlekens seger över ondskan. Genom sin godhet och moderlighet vinner hon drakarnas obrottsliga lojalitet, medan de manliga ledarnas kallt beräknande härskarteknik kommer till korta. Daenerys karaktärsutveckling framställer inte bara konstruktionen av kvinnan som tar kontroll över sitt liv och går emot kvinnoförtrycket i en patriarkal värld utan konstruerar även kvinnan som könet med särskilda band med naturen. I den första scenen så står hon ren och prydlig i ett rum med badkar och väggar av marmor, man kan symbolisk se denna scen som den patriarkala kulturens kontroll kvinnan.

När Daenerys står på balkongen och blickar ut kan man tolka det som hennes innerliga kvinnliga natur som vill bryta sig fri från den patriarkala kulturens kontroll över kvinnan. Viserys ropar på henne att komma in och symboliskt kan man se badandet som att hon tvättas av sin kvinnliga natur och blir ett kulturellt objekt som ska vara mannen till behag. Detta är intressant då hon hittar sin inre styrka när hon börjar bo i naturen med Dothrakis. Återkopplar vi till den feministiska medieforskningen som jag nämnde i teorin så talade vi om kön som konstruktion. Kulturanthropologen Gayle Rubin sade att en kvinna blir en tjänsteflicka, en fru, boskap, en playboybunny, en prostituerad eller en mänsklig diktafon endast i vissa sociala relationer. Lyfts hon ur dessa sociala relationer är hon inte mannens hjälprea mer än guld i sig är pengar (Gemzöe, 2002:74). Samma sak gäller med Daenerys om vi tittar tillbaka på scen 1 där Daenerys ska giftas bort och framställs som passiv och självupppoffrande, men när hon sedan börjar leva i naturen så börjar hennes karaktär utvecklas i en helt annan riktning. Denna framställning av Daenerys kan tolkas som ett uppmanande till kvinnor om hur mycket könsidentiteter bara är sociala konstruktioner som man lätt kan bryta sig ur. Jämför man framställningen av Daenerys i första scenen när hon levde i den patriarkala kulturen och de andra scenerna när hon lever hos dothrakis i naturen så ser man hur stor skillnaden blir.

Det finns samtidigt flera tecken som indikerar på att dothrakis också kan vara konstruerat som ett patriarkat vilket skulle göra det motsägelsefullt att Daenerys är en feministikon som anpassar sig efter deras levnadsstil. Dels så försökte Drogo ha samlag med Daenerys bakifrån i scen 2 på ett sätt som hon inte ville, vilket kan få det att verka som att Drogo ser kvinnor som objekt. Om vi återblickar till scen 5 dessutom, så försökte några dothrakis krigare våldta ett par kvinnliga bönder. Detta skulle liksom Drogos agerande kunna tolkas som att dothrakis saknar respekt för kvinnor. Jag tolkar däremot både Drogos agerande i scen 2 och dothrakis

agerande i scen 5 som ett tecken på att de är ett primitivt och ociviliserat folk snarare än ett patriarkalt folk. Sättet Drogo försöker ha samlag med Daenerys på är snarare lite ociviliserat än genomtänkt kvinnoförnedrande. Dessutom lyssnar han på Daenerys och respekterar hennes vilja när hon hävdar sig vilket är tecken på att han inte ser henne som objekt.

Likaså dothrakis agerande i scen 5 när de försöker våldta de kvinnliga bönderna tolkar jag snarare som tecken på att de är primitiva och ociviliserade än att de saknar respekt för kvinnor eftersom när Daenerys säger åt dem att sluta så gör de faktiskt det. Trots att Drogo är den manliga härskaren och Daenerys är hans hustru så framstår inte hennes makt som mindre. Det primitiva och ociviliserade beteendet hos dothrakis är förövrigt bara tecken på att de är väldigt naturliga och instinktiva och det naturliga i sin tur hänger som vi diskuterat ihop med Daenerys karaktär.

Både scenen där Daenerys har samlag med Drogo och när hon agerar ledare interagerar hon med folk som ser arabiska ut medan hon själv ser väldigt västerländsk ut. Det verkar som att Daenerys inte bara är konstruerad som ett kvinnoideal utan även lite av ett västerländskt ideal. Jag tänker då på Dyer diskussion om den vita ädla kvinnan (Dyer, 1997: 122-124). Då Daenerys inte bara går emot kvinnoförtryck, utan även agerar lite som en västerländsk kvinna bland ett vilt främmande folk och visar dem hur man ska bete sig mot varandra både utifrån feministiska och västerländska tankegångar. Som jag diskuterat visade hon Drogo att man ska behandla sin hustru som sin jämlike och hon visade de dothrakis som plundrade byn att deras sätt att misshandla oskyldiga bönder är fel. Läger man ihop detta med att Daenerys är den enda vita kvinnan bland dothrakis så kan man se det som att hon är en ren och ädel kvinna som civiliserar vildar. Å andra sidan anpassar hon sig efter deras levnadsstil såsom att hon börjar klä sig som dem som man såg i scen 3 så att hon är där och civiliserar dem kan ses som en felaktig tolkning. Rättvisare är det att säga att hon anpassar sig efter deras livsstil och seder, men ändrar på de normer som hon inte gillar vilket i synnerhet var seder som de ociviliserade sätten de har samlag på och att de försökte våldta de kvinnliga bönderna i scen 5.

Framställningen av Daenerys blir således något av en blandning av ett naturfolk med kvinnovänliga värderingar. Naturen blir symboliskt en protest mot den patriarkala kulturen i Westeros och kampen som hon sedan ger sig in på kommer ske i denna patriarkala värld. Återkopplar vi till tidigare forskningen så talade Cristina Lucia Stasia om att den feministiska kampen inom populärkulturen aldrig blir konstruerad som en kamp på ett strukturellt plan. Som vi diskuterat en del så är kvinnans band med naturen något som både radikalfeminism och livmoderfeminism hyllar. Framställningen av feministikonen Daenerys blir således

konstruktionen av kvinnan som könet med särskilda band med naturen som för en kamp i kulturen som är styrd av män. Detta gör hennes resa utmanande och engagerande, samtidigt som det finns gott om tecken på feministiska tankegångar. Motsättningen mellan den kvinnliga naturen och den manliga kulturen som livmoderfeministerna och radikalfeministerna diskuterar har jag tolkat som något som åskådliggörs genom Daenerys resa. Med detta i tanke tolkar jag det som att Daenerys kamp konstruerar en kamp som förs på ett strukturellt plan mot patriarkatet som dominerande kultur.

6. Slutsatser och sammanfattning

Det jag kommit fram till genom denna studie är att det finns gott om tecken på kvinnoideal utifrån flera olika feministiska perspektiv som framställs genom Daenerys Targaryen. De mest tydliga tecknen som kommer till uttryck är att hon är en kvinna som tar kontrollen över sitt liv och går emot sin brors patriarkala förtryck av henne. Lite mer djupgående tecken som jag analyserat vid konstruktionen av Daenerys är motsättningen mellan den manliga kulturen och den kvinnliga naturen som framställs genom Daenerys berättelse. Utifrån ett livmoderfeministiskt och radikalfeministiskt perspektiv har kvinnan särskilda band till naturen som också ger henne förmågor som män inte har generellt såsom moderlighet och ömhet för de svaga och dessa egenskaper kommer till uttryck genom Daenerys. Sedan undersökte jag även hur Daenerys karaktär förhöll sig till den manliga blicken och min tolkning var att hon inte framställdes som ett lustobjekt vilket kvinnor traditionellt i film har gjort. Denna tolkning grundade jag på att hon hade väldigt kyska klädstilar till och med under en samlagsscen som jag valde ut. Där hade jag även en koppling till horan och madonnan och tolkade det som att de karaktärsdrag som Daenerys framställts med passar bättre in på den asexuella, rena, ädla och kyska madonnan än den sexuellt lössläppta, översminkade och lättklädda horan. Jag sökte även efter tecken på speciell ljusframställning på Daenerys då idealiserade kvinnor i film historiskt sett varit vita och blir belysta på ett sätt så att de ser lysande och rena ut. Jag tolkade det som att ljusframställningen var speciell på henne, i synnerhet när hon vandrade genom byn som plundrades i femte scenen, att hon sedan är en vit kvinna som bor bland massa mörka människor förstärker framställningen av henne som vit och ren kvinna. Slutligen vad gäller återkopplingen till den tidigare forskningen som utgjordes av Cristina Lucia Stasia och Patricia Penders arbeten som också behandlade starka kvinnor så kom jag fram till en del. Cristina Lucia Stasia talade om att det aldrig konstrueras någon feministisk kamp på ett strukturellt plan inom populärkulturen genom hjältinnor. Där tolkade jag motsättningen

mellan den kvinnliga naturen och den manliga kulturen som en symbolisk kamp för feministisk kamp. Särskilt då jag visat att det finns tydliga feministiska tankegångar som presenteras genom Daenerys och Westeros känns väldigt likt ett patriarkalt samhälle som hon ska föra kampen mot.

7. Förslag till vidare forskning

Det hade varit intressant att studera mer djupgående hur könsrollerna i Game of Thrones är konstruerade och se om det finns några gemensamma mönster. Jag själv upplever samhället i Westeros som ett patriarkalt samhälle, men jag har huvudsakligen analyserat Daenerys och det finns gott om karaktärer i serien, både män och kvinnor och att jämföra framställningen av kvinnorna och männen hade varit intressant. Liksom jag hittade spännande tecken som framställs genom Daenerys när jag gick in lite mer på hennes framställning på djupet så tror jag det finns mycket att analysera då det känns som att kön och makt verkar vara ett starkt tema i serien.

8. Källförteckning

Tryckta källor

- Ambjörnson, Fanny (2004) *I en klass för sig: Genus klass och sexualitet bland gymnasietjejer*, Stockholm: Ordfront förlag.
- Björk, Nina (1996): *Under det rosa täcket*, Wahlström & Widstrand.
- De Beauvoir, Simone (2002): *Det andra könet*, Stockholm: Nordstedt.
- Dyer, Richard (1997): *White*, London: Routledge.
- Gemzöe, Lena (2002): *Feminism*, Stockholm: Bilda Förlag.
- Gripsrud, Jostein (2002): *Mediekultur, mediesamhälle*, Göteborg: Daidalos.
- Kjörup, Soren (1996/1999): *Människovetenskaperna: Problem och traditioner i humanioras vetenskapsteori*, Lund: Studentlitteratur.
- McQuail, Dennis (1985): *McQuail's mass communication theory*. London: Sage.
- Mulvey, Laura (1989): *Visual and other pleasures*, Macmillan, Basingstoke.
- Selby, Keith & Ron Cowdery (1995): *How to study television*, Basingstoke: Macmillan.
- Snidare, Uuve (1997): *Leva med färger*, Stockholm: Bonnier alba.
- Tollin, Katharina & Törnqvist, Maria (2005): *Feministisk teori i rörliga bilder*, Lund: Grahns Tryckeri AB.
- Van Zoonen, Liesbeth. (1994): *Feminist Media Studies*, London: Sage.

Otryckta källor

- Keyhan, Rochelle(2013)Daenerys Targaryen: Feminism for the Iron Throne.Tillgänglig: < <http://hbowatch.com/danaerys-targaryen-feminism-for-the-iron-throne>>(2014-01-17)
- Hibberd, James(2013) HBO: Game of thrones piracy is a compliment. Tillgänglig: <<http://insidetv.ew.com/2013/03/31/hbo-thrones-piracy/>>(2014-01-17)